Naar een veiliger BIG-register

Het televisieprogramma Altijd Wat Monitor van de NCRV toonde in september aan dat het BIG-register niet adequaat functioneert. Het deed dat aan de hand van het voorbeeld van de Albanees Spyro Veizi, die als tandarts werd ingeschreven hoewel hij in het Verenigd Koninkrijk geschorst was. Onderzoeker Paul Herfs schetst in dit artikel hoe dergelijke misstanden kunnen worden voorkomen.

Tekst: Paul Herfs, in 2009 gepromoveerd op 'Buitenlandse artsen in Nederland' en onderzoeker aan het European Research Centre on Migration and Ethnic Relations, Universiteit Utrecht; Illustratie: Gideon Borman, Culemborg.

Meer dan honderd klachten in het Verenigd Koninkrijk, geschorst worden door de General Dental Council, en dan toch als tandarts kunnen worden ingeschreven in het Nederlandse BIG-register. Een register dat onder andere is aangelegd om de Nederlandse bevolking tegen incompetente en gevaarlijke beroepsbeoefenaren te beschermen. En toch kon de in het Verenigd Koninkrijk geschorste Albanees Spyro Veizi zich als tandarts laten registreren, liet het NCRV-programma *Altijd Wat Monitor* zien. Hoe is dat mogelijk en – belangrijker nog – wat kan de Nederlandse overheid doen om het te voorkomen?

In het NCRV-programma bleef onbelicht op basis van welke nationaliteit en welk diploma de Albanese tandarts in het BIG-register werd ingeschreven. Dat is cruciale informatie. Albanië maakt namelijk geen deel uit van de Europese Economische Ruimte (EER). Het Ministerie van VWS liet echter weten dat Veizi naast de Albanese ook de Griekse nationaliteit bezit. En in die hoedanigheid kon hij, in combinatie met zijn Griekse tandartsdiploma, in ieder EER-land om erkenning van zijn kwalificatie vragen.

Binnen de EER is daartoe de Europese Richtlijn 2005/36/EC van kracht, waarmee de erkenning van professionele kwalificaties wordt geregeld. Voor tandartsen uit EER-landen, die beschikken over een tandartsdiploma uit een EER-land, is het daarmee bijzonder eenvoudig om geregistreerd te worden in het BIG-register. Een migrerend tandarts uit die landen wordt ook niet getoetst op voldoende beheersing van de Nederlandse taal.

Voor tandartsen uit niet-EER-landen is dat anders. Voor hen geldt in de eerste plaats een assessmentprocedure. Deze tandartsen worden daarin getoetst op voldoende kennis van de Nederlandse taal en communicatie, de Engelse taal en kennis van de volksgezondheid. Daarna volgt de beroepsinhoudelijke toets. Pas als dit alles voldoende is, kan men zich laten registreren.

Van alle houders van een buitenlands tandartsdiploma die zich in het Nederlandse BIG-register willen inschrijven, wordt getoetst of zij niet geschorst zijn in het land van herkomst. Iedere buitenlandse tandarts die in het BIG-register ingeschreven wil worden, is verplicht om te melden of hem al dan niet een buitenlandse bevoegdheidsbeperking is opgelegd. Formeel moet dit gebeuren aan de hand van een verklaring, niet ouder dan drie maanden, die is afgegeven door de bevoegde autoriteiten in het land van herkomst. Momenteel gebeurt het echter door het stellen van de vraag: “Is aan u ooit een bevoegdheidsbeperkende maatregel opgelegd?”. Als een kandidaat bij wie dit het geval is ontkennend antwoordt – en dus liegt – wordt de inschrijving in het BIG-register, mits aan de overige voorwaarden is voldaan, toch voltooid. Deze procedure heeft ook Veizi doorlopen. Hij overlegde overigens ook een recente verklaring, opgesteld door de bevoegde autoriteit in Griekenland, en verzweeg zijn schorsing in het Verenigd Koninkrijk. Daardoor heeft hij negen maanden in Nederland met een geldige registratie kunnen werken.

nt02_opinie.indd 16 06-02-15 15:39

Vanaf 18 januari 2016 moet dit verleden tijd zijn. Dan treedt een waarschuwingsmechanisme tussen EER-lidstaten in werking dat Europese lidstaten verplicht om bevoegdheidsbeperkingen uit te wisselen. Vooruitlopend hierop heeft Nederland met enkele landen, waaronder het Verenigd Koninkrijk, al afspraken gemaakt over uitwisseling van bevoegdheidsbeperkingen. Desondanks is de schorsing van Veizi niet doorgegeven. Inmiddels heeft de aandacht van *Altijd Wat Monitor* geleid tot tweewekelijks contact tussen Nederland en het Verenigd Koninkrijk over bevoegdheidsbeperkingen.

Het systeem is echter niet waterdicht zolang houders van een buitenlands tandartsdiploma alleen een verklaring uit het land van herkomst dienen te overleggen. Een dubbele check door de verplichting om zo'n verklaring ook van landen waar recentelijk gewerkt is te overleggen, is wenselijk. Een eis dat ook de Nederlandse taal voldoende wordt beheerst zou voorts in belangrijke mate bijdragen aan het scheiden van het kaf van het koren. Bijvoorbeeld door te eisen dat de aanvrager geslaagd is voor het Staatsexamen Nederlands als tweede taal programma 2, net zoals dat verplicht gesteld wordt aan buitenlandse studenten die toelating vragen tot een Nederlandstalige opleiding aan een hogeschool of universiteit.
Volgens Schippers mag deze eis echter niet worden gesteld aan EER-onderdanen met EER-tandartsdiploma's. De vraag is of zij aan dit argument moet blijven vasthouden, wetende dat het Verenigd Koninkrijk afgelopen jaar heeft besloten om ook bij EER-onderdanen te toetsen of zij de Engelse taal voldoende beheersen. Dit gebeurde nadat er geklaagd werd over gebrekkige taalbeheersing bij artsen uit onder meer Hongarije, Roemenië en Polen. In 2013 vroegen 565 artsen uit deze landen om registratie bij de General Medical Council. Ter vergelijking: in Nederland vroegen in 2012 in totaal 252 (EER)-tandartsen om inschrijving in het BIG-register. Tijdens de uitzending van Altijd Wat Monitor werd bovendien gemeld dat ook Bundesland Nordrhein-Westfalen EER-artsen toetst op voldoende kennis van de Duitse taal. Als dit in omringende landen al plaatsvindt, waarom zou Nederland dit dan niet mogen doen?

Samenvattend: de Nederlandse volksgezondheid kan worden beschermd door van houders van EER-tandartsdiploma's te eisen dat zij bij de aanvraag van een BIG-registratie een recente niet-schorsingsverklaring uit het land van herkomst overleggen, dan wel van het land/de landen waar zij recentelijk hebben gewerkt, en te eisen dat zij de Nederlandse taal voldoende beheersen. In combinatie met het waarschuwingsmechanisme dat in 2016 in werking zou moeten treden, biedt dit afdoende bescherming.

nt02_opinie.indd 17 06-02-15 15:39